

Козловський В. О., Юхновська О. В., Олійник Л. М., Мордавець Н. Ю., Порхун О. О. / Академія муніципального управління-2010. – С. 272.

15. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811– XII/Офіційний вісник України.

16. Новікова Т. В. Соціально-економічна захищеність населення як об'єктивна необхідність становлення соціальної держави// Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 3. – С. 165–168.

УДК 37.091.2:796

Володимир Кіров

ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ В ДУСІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

В статті йдеться про те, що в теперішній швидкоплинний час постіндустріального інформаційного суспільства XXI століття людина стала стрімко втрачати здоров'я – і щоби зупинити цей негативний процес, держава, керуючись принципом людиноцентризму, має всіляко наважувати громадян на шлях здорового способу життя і, відповідно, сприяти йому. Мета дослідження – прослідкувати особливості виховання дітей і молоді в сучасній Україні в дусі здорового способу життя. Завдання: дослідити формування у дітей і молоді здорової громадянської позиції – як духовно здорового способу життя; вивчити особливості фізкультурного, спортивно-оздоровчого виховання дітей та молоді; розібратися в особливостях ролі середньої школи у збереженні здоров'я дітей.

Ключові слова: людиноцентризм, здоров'я, здоровий спосіб життя, охорона здоров'я, виховання дітей і молоді, комплексний підхід, громадянське спрямування, громадські заходи, суспільний устрій.

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що в теперішній швидкоплинний час постіндустріального інформаційного суспільства XXI століття людина стала стрімко втрачати здоров'я – і щоби зупинити цей негативний процес, держава, керуючись принципом людиноцентризму, має всіляко наважувати громадян на шлях здорового способу життя і, відповідно, сприяти йому.

Мета нашого дослідження – прослідкувати особливості виховання дітей і молоді в сучасній Україні в дусі здорового способу життя.

Завдання:

1) дослідити формування у дітей і молоді здорової громадянської позиції – як духовно здорового способу життя;

2) вивчити особливості фізкультурного, спортивно-оздоровчого виховання дітей та молоді;

3) розібратися в особливостях ролі середньої школи у збереженні здоров'я дітей.

Нами враховано фундаментальні праці учених, які побудовані насамперед на розв'язанні проблем вдосконалення механізмів забезпечення

функціонування системи патріотичного виховання дітей та молоді в дусі здорового способу життя України, це В. Трошинський, В. Огнев'юк, М. Перепелиця, Є. Немирівський, В. Скуратівський, Г. Ситник, В. Головенко, А. Ковалева, Ю. Тарабукін, Є. Бородін, В. Луков, І. Ілінський та ін. Серед дослідників проблем реалізації державної молодіжної політики і здорового способу життя можна виділити також роботи В. Родіонова, Є. Слущького, В. Лісовського та інших.

Багатоаспектне і всебічне виховання дитини, молоді людини – одна з умов повноцінного розвитку її особистості. Для успішного вирішення проблем, пов'язаних з вихованням у молоді духу здорового (і в фізичному, і в духовному розумінні) способу життя, потрібний комплексний підхід до роботи, співпраця зацікавлених організацій, що опікуються молоддю. Посередниками між такими організаціями – шкільними та позашкільними закладами, державними установами, громадськими інституціями тощо – повинні стати зокрема оновлені бібліотеки, які будуть обслуговувати дітей і молодь.

Виховні заходи такого – фактично громадянського – спрямування (тобто з виховання духовно здорового способу життя) можна класифікувати за різними параметрами й ознаками:

- за метою (поглиблення знань);
- за формою (навчальні, ігрові, змагальні художні, індивідуальні, групові, клубні та ін.);
- за методом (роз'яснювально-ілюстративні: бесіди, диспути, конференції; дослідно-пошукові: експедиції, екскурсії, вивчення історичних джерел);
- за місцем проведення (школа, бібліотека, громадські місця та ін.) [8, с. 45].

Громадські заходи, участь у діяльності клубів, груп за інтересами надають можливість молодим людям разом досягати спільних цілей, вимагають від них вибору лідерів та прийняття важливих рішень. Безпосередня участь у житті суспільства дозволяє майбутнім активним громадянам набувати навичок співпраці в громадському житті, не втрачаючи при цьому власної індивідуальності; розвивати організаторські вміння та збагачувати досвід самоорганізації і самоуправління; ознайомлюватися з різними способами вирішення питань; оцінювати власну діяльність під кутом зору не лише особистих принципів та інтересів, а й потреб громади та країни; на практиці вивчати основи суспільного устрою.

Для сприяння прийняттю рішень, що стосуються особистого життя, соціальної адаптації та ефективної самореалізації молоді дуже важливим є забезпечення доступу до соціально значущої інформації. У зв'язку з цим виникає необхідність створення в бібліотеках, що обслуговують юнацтво, Центрів правової інформації, функціями яких є збір та аналіз відповідних відомостей, інформування про них користувачів. Діяльність таких центрів спрямовується на правову освіту молоді та профілактику правопорушень. Основними їх завданнями є:

- формування активної громадянської, духовно здорової позиції, правової та політичної культури молоді;
- надання інформаційної підтримки тим, хто потрапив у зону юридичного, соціального та особистісного конфлікту;
- формування у молоді нетерпимості до протиправних вчинків;
- надання необхідної правової підтримки допризовній молоді.

Обслуговування в Центрах правової інформації здійснюється комплексно, що дозволяє як використовувати

вати в них традиційні бібліотечні методи, так і залучати новітні, застосовуючи документи на електронних носіях інформації [6, с. 55].

Правова інформація, у широкому значенні, – це перелік повідомлень, за допомогою яких можна вирішити те або інше завдання чи принаймні сприяти цьому. Отже, відповідь навіть на окреме запитання повинна як спиратися на нормативно-правові документи, так і вміщувати адресну інформацію (координати державних структур, громадських організацій, які можуть сприяти вирішенню проблеми), а головне – інформацію про можливі шляхи реалізації законних прав. Тобто потрібна не тільки законодавча та довідкова інформація, але й продукти аналітичної переробки документів з різних галузей життєдіяльності молоді – пояснювальні та методичні матеріали. До підготовки таких матеріалів слід залучати професіоналів-юристів громадських молодіжних організацій [7, с. 45; 3, с. 82].

Центр виконує індивідуальні довідки; готує прес-досьє «Твої права», буклети, закладки, пам'ятки, рекомендаційні бібліографічні списки на актуальні теми, аналітичні огляди, дайджести; створює повнотекстові електронні бази даних «Молодь і право», путівники по Інтернет-ресурсам, моніторинги ЗМІ тощо.

Доречним та цікавим може бути засідання круглого столу «Молодь у правовому суспільстві», до участі в якому можна запросити представників організацій, які займаються правовою освітою та інформуванням молоді, а саме:

- бібліотечні фахівці, які працюють за цільовими програмами, спираючись на можливості інформаційних центрів своїх бібліотек;
- керівників та бібліотечних фахівців ПТНЗ та середніх спеціальних навчальних закладів;
- представників громадських організацій.

На засіданні круглого столу доцільно розглянути такі питання:

- сучасний стан правової культури молоді;
- інформаційні ресурси молодіжних бібліотек у галузі права;
- бібліотечні програми і проекти з правової освіти молоді;
- організація та проведення спільних акцій;
- залучення волонтерських служб до роботи в бібліотеках.

Для підготовки до круглого столу залучають спеціалістів районних та міських управлінь юстиції, розробляючи інформаційні матеріали спільно з ними.

У рамках діяльності Інформаційного центру можна започаткувати комплексну програму «Шляхи, які ми обираємо», мета якої – формування позитивного ставлення до життя, зокрема, у важких підлітків та молоді з обмеженими можливостями. Пріоритетним напрямком програми повинна стати інтеграція молодих людей, які опинилися в скрутній життєвій ситуації, у життя суспільства.

Цікавим може бути такий захід, як «Тиждень повноцінного життя»:

- День життєрадісного читання;
- День здоров'я;
- День спорту;
- День здивування радістю;
- День гарного настрою;
- День сильних духом;
- День надії.

Форми і методи проведення зазначеного заходу можуть бути різними: молодіжні ток-шоу, соціальні тренін-

ги, валеологічні ігри, слайд-бесіди, віртуальні подорожі, медіа-презентації, години релаксації, зустрічі із цікавими людьми, вечори-подиву, техноекскурсії, вечори-демонстрації людських можливостей.

Найбільш ефективними є такі форми громадянського виховання, які, виводячи учнів за межі школи та сім'ї, прилучають їх до співробітництва з громадськими організаціями, а також до вияву ініціативи у самостійних корисних суспільних справах. Особливо актуальні в цьому плані ігрові методики, проектувальні технології, що забезпечують розширення позитивного соціокультурного досвіду учнів. Виправдовують себе своєрідні ігри, в яких старшокласники виконують ролі організаторів, керівників, розпорядників, членів органів самоврядування, створених на виборній основі, тощо.

Бібліотекам для молоді не можна забувати про таку непросту категорію, як молодь з обмеженими можливостями. Доречним буде проведення спільно з об'єднанням молодих інвалідів і за допомоги волонтерів акції «Душу зцілює добро» або «Ми все зможемо разом». Для таких користувачів проводяться екскурсії до бібліотеки, складаються плани пільгового та пріоритетного обслуговування. Зазначені заходи допомагають молодим людям з обмеженими можливостями адаптуватися до конкретних умов бібліотеки, відчутти себе рівноправними користувачами.

Не втрачає актуальності для громадянського виховання молоді і така випробувана часом форма роботи, як молодіжні клуби.

До спілкування з молоддю в клубах запрошуються представники органів місцевого самоврядування, установ, які займаються реалізацією молодіжної політики в регіоні, громадських організацій, журналісти, молоді бізнесмени, спортсмени, політики.

Вдалими ідеями для формування активної життєвої позиції молоді можуть стати інформаційно-дискусійні клуби: «Громадянська думка», «Молодь і час», «Відкриті двері», «Відкритий мікрофон», клуб цікавих зустрічей «Півгодини з...».

Одним із завдань громадянського виховання є підготовка особистості до життя в динамічному, взаємозалежному світі, що постійно змінюється під впливом інтеграційних процесів, що відбуваються в державі. Адже основною стратегією розвитку України в поточному десятилітті є підвищення її економічного потенціалу, залучення до європейських структур на рівні повноправного партнерства і, головне, вступ до Європейського Союзу.

Для реалізації цієї мети потрібно формувати позитивну думку щодо європейського вибору України, що ставить перед освітою, а значить і перед бібліотеками таке завдання, як поширення знань про європейські держави, їх культуру, історію, економіку.

Без сумніву, в цьому зв'язку молодь могли б зацікавити заходи такого характеру:

- фотоконкурс «Європа і Я» (тематичні фотографії, що можуть розповісти про те, якою молодь бачить і відчуває Європу та майбутнє України в Європі);
- відеоконкурс «Україна – Європа». Можна запропонувати молодим людям відзняти на мобільний телефон чи відеокамеру невеличкі ролики (на 45 – 50 сек.). Що буде в кадрі і поза ним, вирішувати учасникам. Головне, щоб була чітко висловлена певна ідея – бачення Європи в Україні або України в Європі.

Сподіваємося, що діяльність бібліотек з громадянського виховання молоді носитиме комплексний характер, а впровадження програм бібліотечного обслу-

говування, пов'язаних з формуванням громадянської позиції, сприятиме розповсюдженню уявлень про роль громадянського суспільства та толерантності у житті духовно оздоровленої молоді.

Тепер – про шляхи реформування системи фізичної культури і спорту в Україні.

В Україні здійснюються заходи, спрямовані на формування та удосконалення сфери фізичної культури і спорту. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту та Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації», які реалізовувались наприкінці минулого та на початку нового століття, визначили організаційно-управлінські, нормативно-правові та інші засади її функціонування у нових соціально-економічних умовах.

Разом з тим останні роки визначаються скороченням мережі фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд. За десять років їх кількість зменшилась майже на 20 %. Під приводом економічної недоцільності багато підприємств і організацій відмовляються від фінансової підтримки спортивних і фізкультурно-оздоровчих об'єктів, а стадіони і інші спортивні об'єкти усе частіше використовуються не за призначенням. Не повною мірою реалізуються норми забудови міст і населених пунктів спортивними спорудами.

З деяких видів спорту практично відсутні сучасні, технічно оснащені спортивні споруди і бази для підготовки до Олімпійських ігор і найбільших міжнародних змагань.

Потребує певних змін система управління фізичною культурою і спортом на всіх рівнях.

Існуюча нормативно-правова база в сфері фізичної культури і спорту не дозволяє здійснити в повному обсязі конституційне право кожного громадянина держави на заняття фізичною культурою і спортом, забезпечити повноцінне становлення і розвиток професійного спорту тощо.

Бюджетне фінансування не забезпечує повною мірою як розвиток масового дитячого спорту, так і потреби спорту вищих досягнень. У той же час, для інвесторів і спонсорів, готових вкладати кошти в розвиток фізичної культури і спорту, не створюються відповідні умови.

Втрачається престиж професії викладача фізичної культури, скорочується кількість дитячих тренерів, серед яких сьогодні майже відсутні молоді кадри.

Не повною мірою використовуються сучасні можливості засобів масової інформації для пропаганди спорту і здорового способу життя відсутні спортивні канали на радіо і телебаченні.

Багаторазове підвищення вартості фізкультурних і спортивних послуг зробило практично недоступними основні установи фізичної культури і спорту, спортивно-оздоровчого туризму і відпочинку для багатьох громадян.

В останні роки погіршився стан здоров'я населення, збільшилась кількість негативних проявів у суспільстві (тютюнопаління, наркоманія, алкоголізм).

Фізичною культурою і спортом в країні регулярно займаються 8–10 % населення, тоді як в економічно розвинутих країнах світу цей показник досягає 40–60 %. Найбільш гострою є проблема слабкої фізичної підготовки і фізичного розвитку учнів, яка потребує кардинального рішення. Реальний обсяг рухової активності школярів і студентів не забезпечує повноцінного і гармонічного фізичного розвитку і зміцнення здоров'я підростаючого покоління, а викладання фізичної культури в загальноосвітніх школах не відповідає сучасним вимогам.

Слід зазначити, що питання розвитку сфери фізичної культури і спорту в ряді країн набули програмного значення [7; 5; 9]. Таким чином, сьогодні виникла потреба у проведенні якісних змін у сфері фізичної культури і спорту на основі використання сучасних підходів, об'єднання зусиль зацікавлених організацій та широких верств населення. Особливо актуальності набуває визначення стратегічних напрямів розвитку цієї сфери, прогнозування перспективних процесів у ній, використання системного і програмно-цільового підходу в розробленні та здійсненні практичних заходів.

Вивчення стану фізичної культури і спорту України здійснювалось з використанням методу теоретичного аналізу та узагальнення, статистичних спостережень за розвитком галузі, нормативних актів і законів, які діють у цій сфері як в Україні так і в інших державах. Ці дані приведені у певну систему знань з виділеною предметною областю, усталеними логічними зв'язками, понятійним апаратом, принципами та закономірностями.

Надзвичайно актуальним є також залучення особливо обдарованих людей до спортивної діяльності, створення умов для максимальної реалізації їхніх здібностей у спорті вищих досягнень, піднесення авторитету нашої держави у світовому спортивному русі.

Реалізація цієї мети у найближчі роки повинна забезпечити:

- формування нових підходів до фізичного виховання і спорту, виходячи з існуючих соціально-економічних реалій;
- впровадження дієвої системи фізкультурної просвіти населення з метою формування традицій і культури здорового способу життя;
- впровадження ефективних форм, методів і засобів фізкультурно-спортивної діяльності та видів спорту з урахуванням місцевих і регіональних особливостей, традицій, економічних факторів, умов праці і вільного часу населення;
- запровадження нових підходів, які забезпечили б ефективне фінансування потреб галузі;
- розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України з питань фізичної культури і спорту;
- реформування організаційних основ фізкультурно-спортивного руху;
- підготовку нового покоління кадрів, підвищення їх професіоналізму;
- збереження наявної матеріально-технічної бази, поліпшення умов її функціонування, а також напрямів подальшого її розвитку;
- удосконалення системи спорту вищих досягнень, спортивного резерву, науково-методичного та медичного забезпечення;
- надання державної підтримки подальшому удосконаленню фізкультурно-оздоровчої, реабілітаційної та спортивної діяльності серед інвалідів.

Наступний напрям нашого дослідження – визначення ролі школи як центру збереження здоров'я дітей і виховання у них здорового способу життя.

Турбота про здоров'я дітей сьогодні проголошена пріоритетом державної політики і реформ охорони здоров'я. Але з поля зору реформ, які нині відбуваються в охороні здоров'я, деякою мірою випадають діти шкільного і дошкільного віку. Це добре, що у нас будують перинатальні центри, більшу увагу приділяють дітям першого року життя. Але слід посилити увагу до інших дітей – дошкільнят і школярів. Адже із року в рік здоров'я дітей погіршується. Більше половини дошкільнят

мають хронічну патологію – у 60,5 % із них діагностують хвороби органів дихання (переважно хронічні тонзиліти, аденоїди ти), у 57 % – зміни опорно-рухової системи, у 36 % – серцево-судинні відхилення, 11 % мають ендокринні порушення, а 10 % – порушення нервової системи. На ожиріння різного ступеня страждає приблизно 39 % дошкільнят. У базових школах протягом навчального року частка здорових дітей зменшилася з 27,2 % до 18 %, а кількість дітей із хронічною патологією збільшилася з 36,1 % до 53,6. Захворюваність школярів зростає так: хвороби нервової системи у молодших класах трапляються у 16 %, у середніх – 38 %, у старших – 38,5 %, ендокринні хвороби, розлади системи травлення та порушення обміну речовин – відповідно, 23 %, 34 %, 31 %. Хвороби очей – 9 %, 17 %, 24 %, зокрема міопія – 13 %, 35 %, 57 % [2]. Існуюча система охорони здоров'я не може повною мірою забезпечити поглиблені обстеження учнів освітніх закладів та надати їм необхідне медичне забезпечення. Шкільний лікар (1 посада на 2500 дітей) і медсестра (1 посада на 800 дітей) здебільшого займаються профілактичними щепленнями. Сьогодні функціональні обов'язки таких лікарів потребують перегляду.

Дослідник В. Неділько вважає найкращим варіантом, якщо шкільна медицина буде підпорядкована органам освіти: тоді медики й педагоги вирішуватимуть питання диспансеризації та оздоровлення учнів. За будь-яких умов школа повинна бути не тільки навчальним, а й оздоровчим закладом. Потрібно запроваджувати нові підходи до оздоровлення дітей в умовах навчальних закладів. Треба створювати оздоровчі кабінети, обладнані фізіотерапевтичною апаратурою, де шкільна медсестра може проводити оздоровчі процедури. Крім цього, педагоги повинні знати, як усунути втому у дітей, а вчителі з фізичного виховання – інструкцію, як розрахувати фізичні навантаження залежно від функціональних можливостей організму школярів різних вікових груп. Це не лікування, а саме оздоровлення, і діти з морфо-функціональними відхиленнями та хронічними захворюваннями можуть отримувати його в умовах освітньої установи, без відриву від навчального процесу. Найдоступнішими й найефективнішими для реабілітації дітей в умовах дитячих організованих колективів є сертифіковані та допущені до застосування МОЗ України фізіотерапевтичні процедури, зокрема: фітотерапія, ароматерапія, сенсорна релаксація (музикотерапія), лікувальна фізкультура, синглетно-киснева та магнітно-лазерна терапія.

Потрібен комплексний державний підхід до збереження здоров'я дітей. Програма, яка включатиме, в тому числі, й реорганізацію дошкільно-шкільної медицини, й підвищення відповідальності серед директорів дитячих дошкільних закладів та шкіл за стан здоров'я дітей, і впровадження системи реабілітації дітей із хронічними захворюваннями, а також організацію профілактичних заходів серед дитячого контингенту тощо.

Переходячи до висновків та перспектив подальших досліджень, зазначимо наступне. Процес розбудови незалежної демократичної України з її прагненням стати повноправним членом європейської спільноти передбачає всебічне утвердження в суспільному та індивідуальному бутті цивілізованих норм співіснування на основі загальнолюдських цінностей та духовних, моральних і культурних засад життя українського народу.

Без таких універсальних моральних цінностей як чесність, совість, свобода, відповідальність, гідність, доброта, толерантність не можна навіть сподіватись на поліпшення ситуації в країні. Багатьом очевидно,

що Україна або стане моральнішою, або втратить свою незалежність. Проблема моралі сьогодні це не просто область філософії чи педагогіки. Це вже прерогатива національної безпеки.

Мораль – феномен конкретно-історичний. На кожному етапі розвитку суспільства вона має свою специфіку. Тоталітарній державі потрібна авторитарна мораль з її забороняючою, вказівною, контролюючою та нормативними функціями.

Правовій державі, якою намагається стати Україна, потрібна гуманістична мораль громадянського суспільства, яка визнає людину найвищою цінністю.

Роль моральної складової в освітньому процесі визначається центральною його метою – необхідністю виховання духовно-зрілої особистості. З огляду на це, виховний потенціал навчання має пов'язуватися, в першу чергу, зі змістом навчального матеріалу, з тією ідейно-політичною, науковою і етичною інформацією, яка повинна виступати значною часткою понятійної системи того чи іншого навчального предмету.

Сучасний освітній процес, який орієнтується на духовно-моральний розвиток зростаючої особистості, мусить організовуватися так, щоб питома вага навчальної інформації про навколишній світ гармонійно узгоджувалася з інформацією, пов'язаною з особистісним становленням, з процесом вдосконалення моральної свідомості поведінки дітей.

Теоретичний аналіз інноваційної педагогічної практики свідчить, що виховна функція навчального змісту реалізується лише за умови, коли він подається як проєкція духовної культури в цілому, а не у формі розчленування його на гуманітарний і природно-науковий, з виявленням міри морально розвивальних можливостей кожного. Загальна ідея цілісного навчального змісту (незалежна від його предметної специфіки) як засобу духовно-морального розвитку суб'єкта повинна конкретизуватися за такими напрямками: а) створення особистісної форми змісту в контексті організації навчальної діяльності; б) сприймання педагога не тільки у ролі фахівця, а й у ролі особистості.

Сучасний зміст виховання в Україні складає науково обґрунтована система загальнокультурних і національних цінностей та відповідна сукупність соціально значущих якостей особистості, що характеризують її ставлення до суспільства і держави, інших людей, природи, мистецтва, самої себе. Виховання здійснюється з метою ідентифікації вихованця із зазначеними цінностями і якостями. Система цінностей і якостей особистості розвивається й виявляється через її власні ставлення.

Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави виявляється у таких якостях, як патріотизм, національна самосвідомість, правосвідомість, політична культура та культура міжнетнічних стосунків.

Патріотизм є виявом особистості любові до свого народу, поваги до українських звичаїв і обрядів, відчуттям своєї належності до України, усвідомленням спільності власної долі з долею Батьківщини. Національна самосвідомість включає: особисту ідентифікацію із своєю нацією, віру в її духовні сили та майбутнє; волю до праці на користь народу; вміння осмислювати моральні та культурні цінності, історію, звичаї, обряди, символіку; систему вчинків, які мотивуються любов'ю, вірою, волею, осмисленням відповідальності перед своєю нацією. Розвинена правосвідомість – виявляється в усвідомленні особистістю своїх прав, свобод, обов'язків, свідомому ставленні до законів та державної влади. Політична культура включає політичну компетентність (знання про типи держав, політичні організації та інституції, принци-

пи, процедури й регламенти суспільної взаємодії, виборчу систему), а також лояльне й водночас вимогливе ставлення громадян до держави, її установ, органів влади, здатність брати активну участь у прийнятті політичних рішень. Культура міжетнічних відносин передбачає наявність в дітей та учнівської молоді знань і поваги до прав людини; інтересу до представників інших народів; толерантне ставлення до їх цінностей, традицій, мови, вірувань; вміння йти на компроміси з різними етнічними та релігійними групами заради соціального миру.

Необхідно також вирішити проблему дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Чинний Закон про позашкільну освіту не вирішив цієї проблеми стосовно спортивних шкіл інших відомств, наприклад профспілок. Доволі складним лишається їх фінансування.

Дитячо-юнацькі спортивні школи за формою організаційної роботи є позашкільним навчальним закладом, але мета і завдання їх діяльності, поряд із забезпеченням зайнятості дітей у позашкільний час, передбачає початкову та базову підготовку дітей і молоді з видів спорту для досягнення спортивних результатів, підготовку спортсменів вищої кваліфікації. Форма їх підпорядкування визначається Положенням про ДЮСШ, яке вірно було б затвердити відповідним розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Статус дитячо-юнацьких шкіл важливо впорядкувати ще і тому, що вони є основною ланкою, яка поєднує резервний спорт і спорт вищих досягнень.

Вирішення цієї проблеми може бути здійснено шляхом надання дитячо-юнацьким спортивним школам особливого статусу закладів, що відносяться до сфери фізичної культури і спорту із чітким визначенням їх правового регулювання нормами законодавства.

Все це дозволить:

- забезпечити перехід до нової моделі розвитку системи фізичної культури і спорту в Україні;
- утвердити в громадській думці та суспільній практиці пріоритетність здорового способу життя;
- підвищити конкурентність українського спорту на міжнародній спортивній арені;
- удосконалити організаційні механізми забезпечення розвитку фізичної культури і спорту;
- сприяти підвищенню позитивного іміджу України у світовому співтоваристві.

Крім того, нам потрібен комплексний державний підхід до збереження здоров'я дітей. Програма, яка включатиме, в тому числі, й реорганізацію дошкільно-шкільної медицини, й підвищення відповідальності серед директорів дитячих дошкільних закладів та шкіл за стан здоров'я дітей, і впровадження системи реабілітації дітей із хронічними захворюваннями, а також організацію профілактичних заходів серед дитячого контингенту тощо.

Держава, керуючись гуманним принципом людиноцентризму, здатна виховувати дітей і молодь в дусі здорового – і фізично, і морально – способу життя.

Література.

1. Крях В. Н., Крях З. С. Нормативная и программная основа физического воспитания и самовоспитания населения Республики Беларусь // Современный олимпийский спор и спорт для всех: VII международный научный конгресс. – М., 2003. – Т.1. – С. 263–264.
2. Неділько В. Школа повинна стати центром збереження здоров'я дітей // Ваше здоров'я. – 2014. – 10 січня.
3. Нормативно-правова база діяльності громадських організацій / За заг. ред. В. Л. Рябіки, В. П. Банах. – К., 2009. – 67–98 с.

4. Нормативно-правовое и программно-методическое обеспечение сферы физической культуры и спорта. – М.: Спорт, 2004. – 1264 с.

5. О государственной политике ведущих зарубежных стран в области физического воспитания и спорта / Государственный комитет Российской Федерации по физической культуре и туризму. – М., 2006. – 24 с.

6. Перепелиця М. П., Немирівський Є. В. Практика та досвід реалізації державної молодіжної політики в Україні на регіональному та місцевому рівні // довідкові матеріали про становище молоді та хід реалізації державної молодіжної політики в Україні. – К.: УкрНДІ проблем молоді, 2006. – 67 с.

7. Перепелиця М. П. Аналіз законодавчої та нормативної бази стосовно реалізації соціальної роботи з дітьми та молоддю (Наук. звіт) / Український інститут соц. досліджень. – К.: 2008. – 1–3 с.

8. Соціальна робота з молоддю // Довідкові матеріали Державного комітету у справах сім'ї та молоді. – К., 2008. – с. 24, с. 10–38.

9. Шкрабак С. Оздоровлення способу життя сучасної молоді. – К.: Знання-прес, 2012. – 128 с.

УДК 328.18:342.6(470)

Сергій Клімович

GOVERNMENT RELATIONS В РФ – МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, МАЙБУТНЄ

Дана стаття досліджує стан суспільних відносин для бізнесу та органів державної влади РФ.

Ключові слова: державне управління, зв'язки з громадськістю, Government Relations, лобізм, Public Affairs, адвокація, РФ.

Досі у вітчизняній науковій літературі ще не було проведено комплексного аналізу російської галузі Government Relations.

Дослідити рівень та динаміку розвитку царини Government Relations в Російській Федерації; розглянути значення GR у міжсекторальній взаємодії РФ; пояснити, чому даний аспект варто врахувати українським бізнесменам та громадським активістам в процесі їх конкуренції або співробітництва з російськими корпораціями, а також в разі входу на ринок РФ в контексті захисту українською державою економічних інтересів її громадян закордоном; проаналізувати юридичне забезпечення російської галузі GR; дати рекомендації щодо подальшого дослідження міжсекторальної взаємодії у Росії.

Аналіз наукових публікацій в Україні дозволяє зробити висновок, що дана стаття фактично буде першою україномовною, яка вийшла друком з проблематики матеріалу. Разом з тим, у самій російській науці з даної теми у пострадянський період захищено десятки дисертацій. На увагу дослідника також претендують п'ять науково-популярних книг. Дві монографії написані кандидатом політологічних наук Павлом Толстих.